

**Czy głosowanie
jest racjonalną
decyzją?**

Piotrowi

Marta Żerkowska-Balas

Czy głosowanie jest racjonalną decyzją?

Analiza
partycypacji wyborczej
w Polsce
na tle wybranych
demokracji europejskich

Recenzje:

dr hab. *Piotr Tadeusz Kwiatkowski*, prof. UH SWPS
prof. dr hab. *Bogdan Mach*

Redaktor prowadząca:

Anna Raciborska

Redakcja i korekta:

Marek Szczepaniak

Projekt okładki:

Katarzyna Juras

Copyright © 2017

by Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.

**Publikacja dofinansowana przez
Uniwersytet Humanistycznospoleczny SWPS**

ISBN 978-83-7383-873-4

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.
ul. Wiślana 8 (róg Browarnej), 00-317 Warszawa
tel./fax 22 692 41 18; 22 826 59 21; 22 828 93 91
dział handlowy: jak wyżej w. 108
e-mail: info@scholar.com.pl
www.scholar.com.pl

Wydanie pierwsze

Skład i łamanie: WN Scholar (*Stanisław Beczek*)

Druk i oprawa: Fabryka Druku, Warszawa

SPIS TREŚCI

Wstęp	7
ROZDZIAŁ 1	
Teoria racjonalnego wyboru	19
1. Pojęcie racjonalności – geneza	19
2. Założenia teorii racjonalnego wyboru	22
3. Warunki podejmowania decyzji	25
4. Motywy decydenta	26
5. Krytyka socjologiczna teorii racjonalnego wyboru	28
Podsumowanie	30
ROZDZIAŁ 2	
Model racjonalnego wyborcy	31
1. Racjonalna decyzja wyborcza	31
2. Racjonalny wyborca – model	33
3. Modyfikacje modelu	38
Podsumowanie	42
ROZDZIAŁ 3	
Alternatywne podejścia do badań nad partycypacją	44
1. Paradigmat socjologiczny	44
2. Identyfikacja partyjna	52
3. Relacje między podejściami do wyjaśniania decyzji wyborczej	57
Podsumowanie	60
ROZDZIAŁ 4	
Racjonalność wyborców – aspekty metodologiczne	62
1. Pytania badawcze i hipotezy	62
2. Strategia badań nad racjonalnością wyborców	66
3. Modele i dane	76
ROZDZIAŁ 5	
Racjonalność wyborców – analizy empiryczne	80
1. Racjonalna decyzja wyborcza – modele bez zmiennych kontrolnych	81
2. Racjonalna decyzja wyborcza – modele ze zmiennymi kontrolnymi	87
3. Analizy makro	94
4. Wyniki analiz	99

Wnioski	103
Literatura	110
ZAŁĄCZNIK 1	
Opis konstrukcji zmiennych wykorzystanych w analizach	124
Zmienna zależna	124
Zmienne niezależne z modelu racjonalnego wyboru	124
Prawdopodobieństwo wpływu głosu na wynik wyborów	133
Koszty głosowania	133
Zmienne kontrolne	135
Zmienne z poziomu makro	136
ZAŁĄCZNIK 2	
Rozkład wybranych zmiennych	138
Indeks nazwisk	141